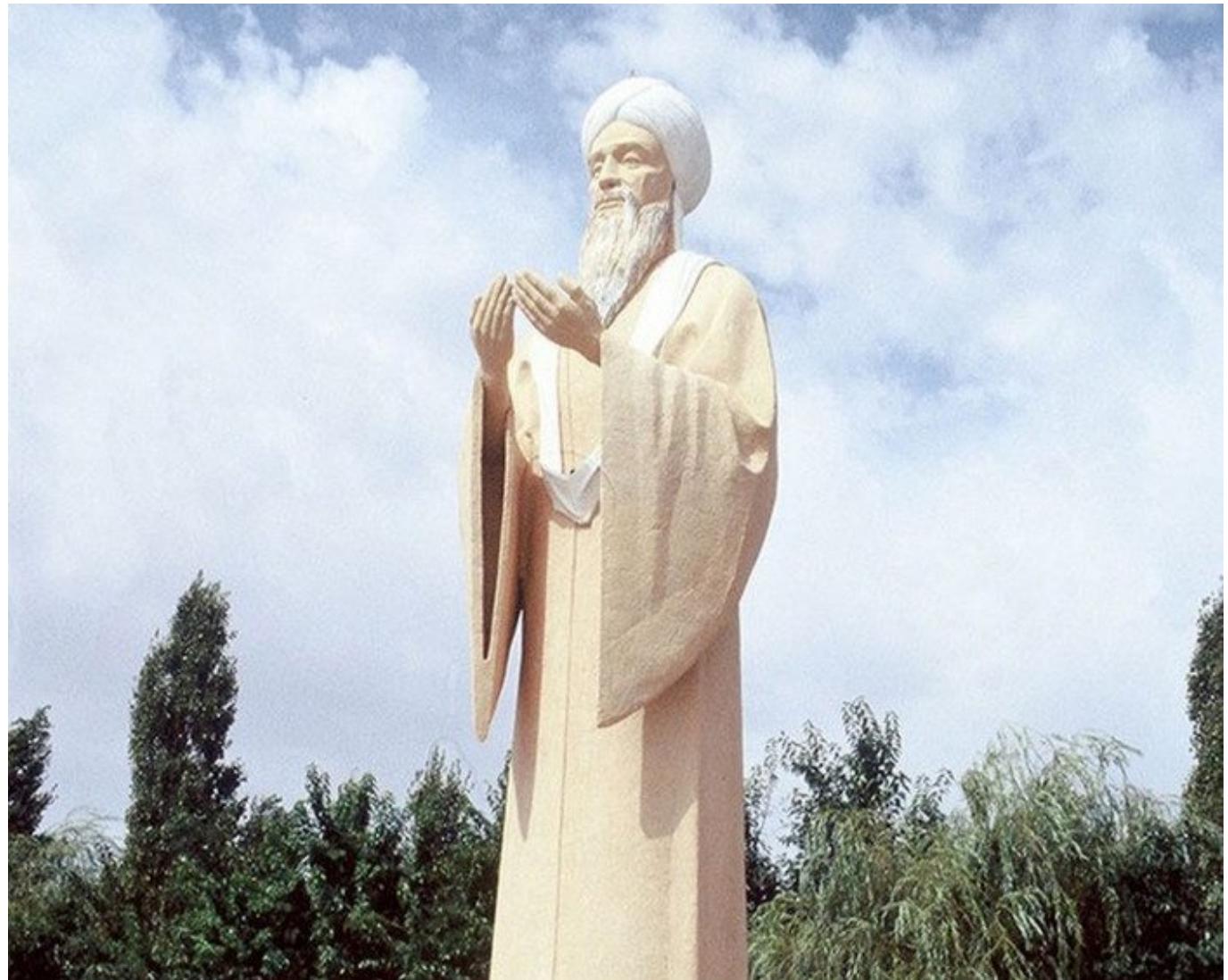

Aşyk Aýdyň / poema

Category: Kitapcy, Poemalar, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Aşyk Aýdyň / poema AŞYK AÝDYŇ

«Kim ol?» diýen sowallara jogap deý,
«Bu men!» diýip girdiňmikäň düýslere.
Ýatdan çykmaý ýagşylyk deý, sogap deý,
Emaý bilen adyň tutdy üýşmeleň.
Saňa sygyndylar gara gyşlarda,
Azaşanlar, ejizlänler, doňanlar.
Diýildi,
Gaý-tupan bolsa başlarda,
«Aşyk Aýdyň pirim bardyr, doganlar!».

Öýke etmäň «Kim bolduka!» diýilse,
«Dindar» diýip ýüzlerini sowanlar.
Bir kişiniň ady ile ýaýylsa,
Bihal däldir,
Bidüýp däldir, doganlar.

2.

Ilim, seniň guluň bolmak
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ pelekniň permagyndyr.
Taryhdan uzyn kökleriň
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ janymyň dermanyndyr.
Zaryn-zaryn aýdymalaryň
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ kimleriň armanyndyr.
Tozlaryňa ýüzüm sürtüp
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ müň bir ýoldan gelmişem.

Sökdüm egrem ýollaryň

жигер езене
duşdum.

Nama tapdym, hemra tapdym,

мердан gezene
duşdum.

Sen diýp gara başyna,

яна дөзене
duşdum.

Kümüş daňlar, elwan ağşam,

тылла сilden
gelmişem.

Gyşlagyňdan gyşlagyňa

геп дәл, аýдым
ýetirdim.

Ärleriň är işlerini

илемде яýдым-
ýetirdim.

Eger guran göwün görsem

дамжа-бейдим
ýetirdim.

«Ýagşy niýet-ýarym döwlet»-

яагты пäлден
gelmişem.

Aşyk Aýdyň küye düşmüş,

ортнер сазлар
bilen.

Onuň öyi bu giň ülke,

örtüner ýazlar
bilen.

Oýalykda gara gazma,

дүйшде овазлар bilen,

Gara gözüm-ilim golda,

умман hyýaldan
gelmişem.

3.

Ne günlere düşdüň altyn hakydam,
Peýkam çüýledimi,
Naçar galdyňmy?!
Oýangyl gaflatdan,
Galkyn hakydam,
Atalaryň ruhy açsyn alnyňny.

Göwne şugla beren,
Gözde ýaş bolan
Heňňamlara öweý kimin bakar sen.
Saňa al saldymy ýalmawuz ýalan,
Şu gün diýip düýnүň göwnün ýkar sen.

Kysmatyny saňa ynanan ärler,
Asyrlaryň aşagynda galdylar.
Dert çekse dag deýin yranan ärler,
Iliň-günüň nyşanynda galdylar.

Saňa ynandylar
Ýalňyz ogul dek,
Soňky demde ynanç bilen dymdylar.
Hakydam bar diýip ömrüme derek,
Açyk galan gözlerini ýumdular.

Hakydam, zyndana öwrüldiňmi sen,
Ýa-da şol zulmada düşdüňmi özüň,
Gökden iýnen däldir aýdymyň-sazyň,
Şu ýoneker zada akylyň keser.

Ýyldyzlar süýndiler,
Derýalar daşdy,
Takdyr tagmasy deý yz etdi gaýtgyn,
Üzülen kirişler towlanyp düşdi,
«Razy, hakyda baryny aýtdym!».

Saňa gowşurdylar gara gazmany,
Ýanynyň dünýe deý gazaly bilen,

Il peslik bilmedi malsyz tozmany,
Galsa bagşylary, ozany bilen!

Hakydam, är ogul ynanjy ýakmaa,
Sen bir hazyna sen, çaňa basyrlan.
Saňa jan berenleň duzuny hakla,
Yzyňda asyrlar,
Öňde asyrlar.

4.

Açdyn kitap gatlaryny
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ adamzada nusga gördüm,
Bir ýerinde tarypnama,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ bir ýerinde gussa gördüm.
Gaý bolanda halasgär ot,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ yüze uran tüsse gördüm,
Egismän derdi-azary
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ men niçik dözüp gezeýin!

pederden-gandan
geçendir,

Oňa gylyç çalnan günü

Diri galsa razy bolup

hökümdar şandan
geçendir,

Namysjaň ilim arkamda-

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ egnimi ýazyp gezeýin.

Aşyk Aýdyň owaz bardyr

Bir dileğim: aýdym galsyn

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ önjekleriň ýatlarynda,

Garramaz heňňam ýolunda

5.

Unut gaýgylarňy, unut bergeňi,
Senem bir diregsiň bu agyr ilde.
Dileg et, a'l sugla örtsün serwini,
Sen öz diriligňi ýüzüňe syl-da.

Sen bu gün azady gün-güzeranyň,
Garagulak ýaly endişesinden.
Egniň ýýrtyk donly, şagowün halyň,
Gaýratyň orak kimin dişesin.
Gamgyn Aý sylar-da gözde ýaşyny
Ýygyrt atan maňlaýyň ýagtyldat.
Gojalar oýarar düýnuň huşuny,
Aşyk Aýdyň orta geçen wagtynda.

Saz çalsa sazanda,
Geplese alym,
Öwüt berse gökden iýnen perişde,
Onsaň böwrün diňlär gyzylgöz zalym,
Belki, biri özün saklar şer işden.

Çarhy-pelek seni üwemez ýaly,
Tylla göwnüň dolaşmaz deý kerebe,
Şükür et, eý adam-tükenmez many,
Şeýle äri öz iliňe berene.

6.

Säherler turup sermänim,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ gazmam jiger dagla bu gün,
Ýüz müň äriň deregine
□ □ □ □ □ □ □ □ □ ýalňyz özüň agla bu gün,
Zaryňdan dilim tutulsyn,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ doga kimin bagla bu gün,
Lal dek jibrinen owazlar□ □ □ □ □
□ □ □ □ □ □ □ □ □ bimany seda bolmagay.

Ikimiz çekeli derdi,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ bimar galsyn tirsegine,
Degýändir bu jebri-jepa
□ □ □ □ □ □ □ □ □ ýyglanyňa, erseniňe.
Sakla açgöz emenmekden
□ □ □ □ □ □ □ □ □ dünýäniň çal kersenine,
Adam ogly ala düşüp
□ □ □ □ □ □ □ □ □ salgyma pida bolmagaý.

Kimlere behişt agajy,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ kime aždarha görüner,
Birewge derdiň alajy,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ kime agyr hal görüner.
Düşünen päklär kalbyny,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ bedasyla har görüner,
Ýa Ýaradan namys-ardan

□ □ □ □ □ □ □ □ □ köňüller jyda bolmagaý.

Seni alyp çyksam orta

□ □ □ □ □ □ □ □ □ halal llebiz, ykrar kibi,

Alnyňda ýowuz eregeý

□ □ □ □ □ □ □ □ □ baharda galan gar kibi.

Iş düşse merdiň başyna

□ □ □ □ □ □ □ □ □ towlansaň janyň bar kibi,

Saç deý ýáýylan zaryňa-

□ □ □ □ □ □ □ □ □ towšuňa çydan bolmagaý.

Aşyk Açdyň, her kimsäge

□ □ □ □ □ □ □ □ □ öz pälini söýget bergen,

Barçalarynyň takdyry şu-

□ □ □ □ □ □ □ □ □ özge üçin köýmek bbergen.

Gyşy görsün, ýazy görsün,

□ □ □ □ □ □ □ □ «Razydyryn» diýmek bergen,

Çig süýt emen adam oglы

□ □ □ □ □ □ □ □ tyllaly gedäý bolmagaý.

7.

Döwürlerden uzak ýasaýar adam,

Deňizden.

Derýadan,

Gysga ömründen.

Ol bir gün ajalyň şarpygyn dadar,

Soň şugla öwrüler wagta gemrilmez.

Azary özüne ýetik asyrlar,

Iň soňky deminde oturyp ýadaw,

Geçmişiniň oý-hyýalyny basyrnar,

Düşüner: ölmeyär-ýitmeýär Adam.

Gaytalanar döwürleriň ykbaly,

Tüweleyläp,

Gylýç urup,

Ýaý atyp.

Ýere gaçyp galan dänejik ýaly,

Ýat direlýär ýyllar ötüp, aý ötüp.

El gabardyp güzeranny dolaýar,
Gijeler ýadyny dörýär diriler.
Güýzler gelip harmanyny eleýär,
Soraýan dek: Beýik ärler nirede?

«Ynha, mende,
Mende ýasaýar olar »
Yhlasy, pækligi löňlümde meniň!
Diri şu pikrinden ynjalyk alar,
Ýüzüne sylar-da arassa elin.

Döwürlerden uzak ýasaýar Adam,
Asman ýaly,
Bu jepakeş ýer ýaly.
...Şonuň üçin ýene köp gowga dadan
Ýollar bilen oň ýanyna barýanym.

8.

Agaç gurasa kökünden
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ namys edip oda ýanar,
Görse ýaman işlirini
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ nurdan dörän dide ýanar,
Bigaýrat depä çykanda
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Oguz goýan kada ýanar,
Alla ýeke, kelle ýeke,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ orta oklagyn oglum sen!

Ýaý dek egil okly bolsaň,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ bihuda başyň egmegil,
Ýalagyn öz tabagyňy,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ biçäre bendä degmegil.
Galmasyn özge saçakda
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ göwnüňden gara tegmiliň,
Ýalňyz bágülü penaňda
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ är dek saklagyn, oglum, sen!

Toý bir synagdyr ýigide,
ýöne seni hassa tanar,
Meýlisde deňdir hemmeler,
çyn ärleri gussa tanar
Badyhowa syr açmagyl,
gynlar gyljy kesse tanar,
Dünýäň owadan gözüne
erksiz bakmagyl, oglum,
sen!

Neýleýin baglar saralsa-
ýazy bize goýar gider,
Bu dünýäniň nämedigni
düşünene ýaýar gider.
Dilsiz-agyzsyz ýapraklar
öz sözünü diýer gider,
Kim bolsaňam öz ömrüni
bag diýp çaklagyn,
oglum, sen!

Aşyk Aýdyň, diýer pendi,
köňlünü orta goýuplar,
Kim müdimi gelen ýaly,
kimler janyndan
doýupdyr.
Dünýe zerli lybasyny,
hem ýyrtyk donun
geýipdir,
Eger görseň ýykylany
ýerden diklegin,
oglum, sen!

9.

Dowzahdan derwüsler gorkar diýdiler,
Bisabyrlyk bilen jennet isledik.
Şeýdip kimler söweş donun geýdiler,
Ýer galдыmy at toýnagy basmadyk.

Bu gysga ömürde duşman bolanmyz,
Bilinmedi gyzyp giden kelläge.
Bedew obasyna kişňap dolandy,
Kysmat biliп uýan süyräп gelmäni.

Men saňa hiç düşünmedim, adamzat,
Gyr-jyn bolduň dogan bilen, ýar bilen.
Ýogsa bize bu dünýe bir ýadam däl,
Ýuwsa ýagys bilen, örtse gar bilen.

Belki, dünýäň çydap bilmän ezelde
Gözlerinden damja gözýaş akandyr.
Bir ýananbicäre, nur dek gezende,
Gözýaşlary hasasyna dakandyr.

Damjalaryň ykbalydyr syrykmak,
Şeýdip peýda bolduňmy ýa tamdyra.
Indi bu gün ejizlesek, daryksak,
Namys bolup,
Gaýrat bolup ýandyrar.

10.

Ýandym, ölçmerin ölinçäm,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ medet bergil, ýa Ýaradan,
Yzym gylyç, alnym gylyç
□ □ □ □ □ □ □ □ □ öten-geçene garasam.
Örtenip biadyl işlere
□ □ □ □ □ □ □ □ □ ýanan pelte deý eresem,
Gün kibi ýaşsam bir günü
□ □ □ □ □ □ □ □ □ Türkmenime şuglam galsyn.

Oýun gurdum, utuldymmy,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ utdummy ýa ilim biler,
Derýada niçik ýüzenmi,
□ □ □ □ □ □ □ □ □ mensiz galan salym biler,
Bu ýollaryň agyrdygny
□ □ □ □ □ □ □ □ □ bükülen bilim biler,
Ýykyldym, turdum-dikeldim,

sygynanym kyblam galsyn.

Dünýe bir dag dyrmaşarsyň,

ýapyşan daşyň gopmasyn,
Şonuň üçin bildigimden

köňlüňe sözler okladym.

Öz boýnuňa eliň bilen

lagnat ýüpüni dakmagyl,
Dowamyňa miras bolup

gaýrat bilen ygrar galsyn.

Bu gün gezdim aýlanyban,

doýmaz-dolmaz ýer
guçmadyk,

Dirilere alamat deý

çakyır kelläge uçradym.

Bir mazar artdy dünýede

bizlerge syryń açmadyk,

Dileg etdim: her köňülde

šeýtan däl-de Möwlam
galsyn.

Aşyk Aýdyň, yhlas etgil,

azabyň düşsün ýerine,

Edil çagba guýan ýaly

müň oýlar geler
serime,

«Kasar galmaž kyýamata»

toba kyl etgen seriňe,

Öleniňde begenen däl,

için tutup ýylan
galsyn.

11.

Wah, bimazar, kimdiň, ilin goranmy,

Ýa çykdyňmy mysapyryň kastyna,

Ala düşüp özge ýurda daranmy,

Ýa, köňlüňi baýlyk derdi basdymy.

Gözýaş döküp görüpmediň ömrüňde,
Alypmydyň aç çagaňy gujagňa.
Diýen bolmadymy: «Dünýä imrinme
Lebleri awudar gülüp güçanda».

Kimdiň sen,
Ar diýip çaldayňmy gyljy,
Ýa ýaýyň gezediňmi bigünä,
Kimler bu dünýäni jennet diýp bildi,
Kimseler köşk diýip guwandy kümä.

Adyllar ömrüni rowa görmeýär
Nähak gana,
Namartlyga,
Şer işe.
Pelek başda ne oýunlar gurmaýar,
Gapyl galsaň saman dykar deriňe.

Ýa päliňden gaçyp girdiňmi gabra,
Ýa aç-ýalaňaç,
zer don geýenmi.
Kim ruhuny goýar müdimi jebre,
Kimler namys üçin uklar,
Oýanmaz...

12.

Eý, oglum, uşlybyň ujunu
tapmak kyndyr bu dünýede,
Egniň sallap oturmagyl
derdiň kändir bu dünýede.
Iň bolman, öz myradyň
özüň gandyr bu dünýede,
Kimselere el ýaly nan,
kimselere erem gerek.
Hoşnut bolgun körpe balaň

gelip egniňden asylsa,
Är diýip bolmaz ýigide,
hasratdan-gamdan basylsa.
Kim diýipdir: «Maňlaýyňa
kaýyl bol näme ýazylsa»,
Baldyr syzlap, el gabarsyn,
ýöne göwnüň tereň gerek.

Ilki gülme, paýhas eýle,
aýdylan sözden many al,
Ele, sowur, tagapyl kyl,
özüň öz köňlüň hany bol,
Biliňe daňlan çörek deý
öz ojagyň imany bol,
Adam ogluna asmanam,
daban basan ýerem gerek.

Akyl berdi diýp igenme,
köňlümde barym diyeýin,
Tanasam, kimdigňi bilsen,
ilimiň ary diyeýin.
Gazmama goýdum syrymny,
mydam men diri diyeýin,
Bir ganhor ýeterlik ile,
ýurda adam-eren gerek.

Aşyk Aýdyň, hoş galyňlar,
indi ýollar siziňkidir,
Ar-namys merdiň gözleri,
çynlar-allar siziňkidir.
Gaýrat bersin, gujur bersin,
agyr iller siziňkidir,
Ejiz görse yza tesen
peleň gerek...peleň gerek.

13.

Çaň basan,

Sil ýuwan
Gadymy Wasyń,
Geljek ýollaryma garap ýatyrmyň,
Gyślarda enaýy, ýazlarda ýaşyl,
Ýyllary ýumak deý sarap ýatyrmyň.

Iller gitdi ýüreginde daş bilen,
Gözde erän kümüş deýin ýaş bilen.
Dymyp galdyň hyýal bilen, huş bilen,
Şondan bări köňli garyp ýatyrmyň.

Döwran döndi-geçdi,
ýene geler diýp,
halym iliň gözlerine iler diýp,
Aşyk Aýdyň pirden habar alar diýp,
Göwün deýin doňup-eräp ýatyrmyň.

Eger gelsem garaý-garaý giderdim,
Alajym ýok, erksiz haraý giderdim.
Geçmişim, umydym, armanym-derdim,
Öz başyňy özüň çarap ýatyrmyň.

Ýat bolup toýlaryň, ýat bolup seýil,
Galsa-da delmuryp ak guşlar, keýik.
Gowagynda galan Görogly deýin,
Aý-ýyllara oýun gurap ýatyrmyň.

Syzyp perýadyňy, syzyp ahyňy,
Akar ýatlar akan ýerni ahyry.
Asmanda Günüňi, Aýy-mahyňy,
Synlaýyp täzeden döräp ýatyrmyň.

Oktýabr, 1990 ý. Poemalar